

Konečne stužková trať taká, aká má byť!

Skončila sa GPS 2007, likvidujem horu špinavých handier a kopačiek. Beriem do rúk mapy, s deťmi ešte preberám postupy a všetko odkladám. V rukách mi však ostala mapa s traťou kategórii M,W 10.

Nedá mi to, verejne nepochváliť autora tejto trate. Bolo to presne to, čo od tejto trate očakávam a nakoniec presne tak, ako je to aj písané v pravidlách pre OB, kde sa píše: *“... využíva sa systém značenia nevýhodnou, spravidla dlhšou trasou tak, aby mal pretekár možnosť vhodne zvoliť ideálny postup po jasnej záchytnej línii (chodník, okraj lesa).”*

Na spomínaných pretekoch boli deti motivované používať mapu, hľadať skratky a určite nielen moja dcéra (7.r), ale aj ostatné deti bez doprovodu sa veľmi tešili, že to dokázali aj bez stužiek. Bolo to zvládnuteľné, poučné a hlavne zábavné.

Naopak, boli tu aj deti, ktoré sa neboja ísť samé do lesa, avšak s orientáciou sa zatiaľ veľmi nekamarátia. Ani o tie sa rodičia nemuseli strachovať. Čakala ich pekná, viditeľne vystužkovaná trať, ktorá ich bezpečne previedla cez všetky kontroly až do cieľa. Bola síce skoro dvojnásobne dlhšia oproti ideálnemu postupu, ale presne tak to má byť. Veď sú to tiež veľmi šikovné deti a po vyznačenej trati upaľujú dvakrát rýchlejšie ako tie, ktoré mapujú, na križovatkách zastavujú, točia sa, aby si vybrali tú správnu cestičku.

Ďakujem staviteľovi tratí, že najmladšej kategórii venoval určite toľko času, ako tej hlavnej. Zohľadnil psychické aj fyzické schopnosti detí. Tie si mohli vybrať, či chcú bežať, alebo mapovať, alebo aj to, aj to.

Teším sa na ďalšie preteky v takomto štýle. Nemalo to chybu.

Hana Šmelíková, RBA

Pri stavbe stužkových tratí sa často stávajú tieto chyby:

- Ideálny postup je vystužkovaný (táto situácia nemotivuje dieťa k samostatnému rozhodovaniu).
- Vystužkovaný postup je len druhou alternatívou ideálneho postupu. Napríklad rovnobežná cestička. (Slabá motivácia ísť svojím postupom, keď po stužkách je to istejšie.)
- Vystužkovaný úsek je síce poriadna okľuka po cestičke, avšak ideálny postup, ktorý spočíva v použití azimutu, traverzu, terénnych tvarov a pod. je pre dieťa tejto vekovej kategórie nezvládnuteľný. (Táto situácia môže byť veľmi nebezpečná pre odvážlivcov, ktorí sa odhodlajú pre postup „križom cez les“.)
- Vystužkovaný úsek je naozaj nevýhodný, ale je akoby za trest, že sa tade niekto rozhodol ísť. Postup cez krovie, cez vysokú trávu, výstup alebo zostup strmým svahom. (Vtedy si rodičia v cieľi môžu vyhlásiť tipováciu súťaž, či dieťa ostane najdlhšie schované v buši a môžu sa tešiť, že ich potomok uspel v boji o prežitie.)

- Vystužkovaný úsek je slabo vyznačený. Stužky sú krátke (použité z predošlých pretekov), vysoko umiestnené, riedke, slabo vyznačená zmena smeru, nevhodne zvolená nevýrazná farba stužky. Niekedy je hľadanie stužiek náročnejšie, ako hľadanie KS. Treba dávať stužky husto, počítať s tým, že dieťa sa snaží bežať, občas pozrie aj pod nohy, alebo naopak nebeží, natrafi na pekného motýľa, zapozera sa na srnku, diviaka. Vtedy stratí kontakt so stužkami a je zle. Na dohľad by nemala byť len jedna stužka, ale aspoň tri, štyri.
- Na inak zreteľne vystužkovanej trati sú KS „zašité“ – aby pretekári sledovali trať a museli KS hľadať. Takáto trať je vhodná ako tréning pre staršie vekové kategórie, ale absolútne neprimeraná pre najmladšie deti. Dieťa si KS nevšimne, nemá sa kde zachytiť a stráca sa „kdesi na stužkách“.

Nepredvádzajme deťom všetky záľudnosti nášho športu. Tým ich neprilákame, ale zastrášime. Stavba stužkovej trate je časovo náročnejšia, ako stavba pre elitu. Dospelý pretekár si poradí s nepresnosťou mapy, s ťažkým terénom, zašitou kontrolou. Tých pár od nášho športu tak ľahko neodradíme. Ale dieťa, ktoré nedokáže preraziť cez hustý porast (aj vysokú trávu), stratí sa, je na trati bezradné, je veľmi ťažko nadchnúť a udržať.

Odporúčanie:

- Stužková trať sa nedá stavať od stola. Vždy ju treba preveriť v teréne, skontrolovať priechodnosť.
- Stužky by mali byť v určitej línii, nie roztrúsené vľavo, vpravo. Skúste si to na sebe. Ako sa vám lepšie sleduje vyznačená cestička? Keď sú stužky po jednej strane cesty, akúkoľvek odbočku z takto značenej cesty je možné lepšie zaregistrovať. Keď sú stužky roztrúsené po oboch stranách cesty, je ťažké postrehnúť, že niektorá stužka na druhej strane cesty mi prikazuje zmeniť smer.
- Stužkujte proti smeru trate a pozerajte sa za seba. Kontrolujete tým úsek, ktorý ste vystužkovali, z pohľadu pretekára. Čupnite si. Rátajte so vzrastom detí – pozerajú sa z úrovne pásu dospelého človeka.
- Nerobme zo stužkovej trate cezpoľný beh.
- Nebojme sa o schopnosť detí rozmýšľať. Naučme ich základom: ako má byť zorientovaná mapa, voľbu správneho (ale jednoduchého) postupu po cestičke, vybrať si správny smer cestičky.
- Dieťa, ktoré číta mapu a rozmýšľa, sa pohybuje pomalšie, ako dieťa, ktoré beží len podľa stužiek. Vystužkovaná trať by mala byť 1,5 až 2x dlhšia, ako optimálny postup. Deti to povzbudzuje ku hľadaniu skratiek a každé takto nájdené KS im je odmenou.
- Prechod do staršej kategórie: Deti, ktoré v kategórii MW-10 nepochopia prácu s mapou, majú veľmi ťažký prechod do kategórie MW -12, kde už nemajú pomôcku.